

Ο Οικουμενικός Πατριάρχης σε εγκαίνια έκθεσης για την ιστορία του Ορφανοτροφείου της Πριγκήπου

[Πατριαρχεία](#) / [Οικουμενικό Πατριαρχείο](#)

Η Α.Θ. Παναγιότης ο [Οικουμενικός Πατριάρχης](#) κ.κ. Βαρθολομαίος, το απόγευμα της Παρασκευής, 22 Μαΐου 2026, παρέστη και ομίλησε στα εγκαίνια έκθεσης για την ιστορία του Ορφανοτροφείου της Πριγκήπου, που φιλοξενείται στο Μουσείο της νήσου και την οποία διοργάνωσε, με την βοήθεια ιστορικών, ερευνητών και εκπροσώπων του Πατριαρχείου, το Ίδρυμα Νήσων (Adalar Vakfi).

Ο Παναγιώτατος στην ομιλία του, στην τουρκική και στην ελληνική γλώσσα, αναφέρθηκε στην ιστορία και την προσφορά του Ορφανοτροφείου, ενώ αναφέρθηκε και στην μελλοντική αξιοποίηση του χώρου, καθώς, όπως είπε, δεν καρποφόρησαν οι πολλαπλές προσπάθειες του Πατριαρχείου για την ανεύρεση του ιδιαίτερα υψηλού χρηματικού ποσού που απαιτείται για τη διάσωση του ξύλινου οικοδομήματος, το οποίο έχει καταρρεύσει σε πολλά σημεία.

Στην εκδήλωση, που παρέστη ο οικείος Σεβ. Μητροπολίτης Γέρων Πριγκηποννήσων κ. Δημήτριος, επιστήμονες, και πολλοί κάτοικοι της Πριγκήπου και της Πόλεως, χαιρετισμό απηύθυνε ο Εντιμ. Δήμαρχος των Νήσων κ. Ali Ergun Akrolat, αλλά και ο Άρχων Μ. Χαρτοφύλαξ της Μ.τ.Χ.Ε. Εντιμολ. κ. Παντελεήμων Βίγκας, που εργάζεται πολλά χρόνια πάνω στην υπόθεση του Ορφανοτροφείου.

Ακολούθως, ο Παναγιώτατος προσηύχθηκε στους χώρους της εκθέσεως

---

th: 0px;

Büyükada merkezde Kızlar Kuyusu'nu da gösterir Melling'in 1815 tarihli gravürü

Burgazada- Dapper'in 1688'de ziyaret ettiği Kokkinohoma'daki tonozlu sarnıcın bugünkü manzarası. (Foto: Didem Andaç)

Çam Limanı'nda bir zamanlar Aya Yorgi Uçurum Manastırı'nın malı olan kuyulardan su çeken bir ada sucusu (1925).

Burgazada- Şifalı Karipis suyunu fiçilarla köye taşıyan sucu 1900 seneleri. (Diamandi İliadis arşivinden)

Büyükada Aya Nikola bostanında bir zamanlar kullanılan kuyu başı düzeneği.

Büyükada
Prinkipo
Rum Yetimhanesi
Sergisi
Greek Orphanage
Exhibition

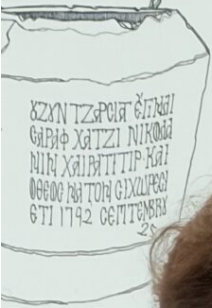
22.05.2026
Açılış 18:30 | 6:30 pm Opening

Adalar Müzesi
Aya Nikola Mevki, Büyükada

(Çizim A.M.)

Heybeliada 2- Aya Triada Manastırı'nda - iç avluda 1792 tarihli sarnıç ağızı. "Uzunçarşı'da Eğinalı sarraf Hacı Nikola'nın hayratıdır." (Çizim A.M.)

İstanbul Umumi Meclisi

İstanbul Umumi Meclisi Daimi Encümeni'nin Heybeliada 2- Aya Triada Manastırı'nda - iç avluda 1792 tarihli sarnıç ağızı (Çizim A.M.)

İstanbul Umumi Meclisi'nin Heybeliada 2- Aya Triada Manastırı'nda - iç avluda 1792 tarihli sarnıç ağızı (Çizim A.M.)

Büyükkada - Aya Yorgi Manastırı avlusunda "Kayserili Entirlikli Hacı Sefer'in hayratı" olan 1784 tarihli mermer sarnıç ağızı. (Çizim: A.M.)

İstanbul Umumi Meclisi'nin Büyükkada Nizam Mahallesi'nde, Nizam Caddesi üzerindeki arteziyen kuyuları için tarihli istimlak kararı

İSTANBUL UMUMİ MECLİSİ	
D. ENCÜMENİ	
1	...
2	...
3	...
4	...
5	...
6	...
7	...
8	...
9	...
10	...
11	...
12	...
13	...
14	...
15	...
16	...
17	...
18	...
19	...
20	...
21	...
22	...
23	...
24	...
25	...
26	...
27	...
28	...
29	...
30	...
31	...
32	...
33	...
34	...
35	...
36	...
37	...
38	...
39	...
40	...
41	...
42	...
43	...
44	...
45	...
46	...
47	...
48	...
49	...
50	...
51	...
52	...
53	...
54	...
55	...
56	...
57	...
58	...
59	...
60	...
61	...
62	...
63	...
64	...
65	...
66	...
67	...
68	...
69	...
70	...
71	...
72	...
73	...
74	...
75	...
76	...
77	...
78	...
79	...
80	...
81	...
82	...
83	...
84	...
85	...
86	...
87	...
88	...
89	...
90	...
91	...
92	...
93	...
94	...
95	...
96	...
97	...
98	...
99	...
100	...

İstanbul Umumi Meclisi Daimi Encümeni'nin Büyükkada Nizam Mahallesi'nde, Nizam Caddesi üzerindeki arteziyen kuyuları için tarihli istimlak kararı

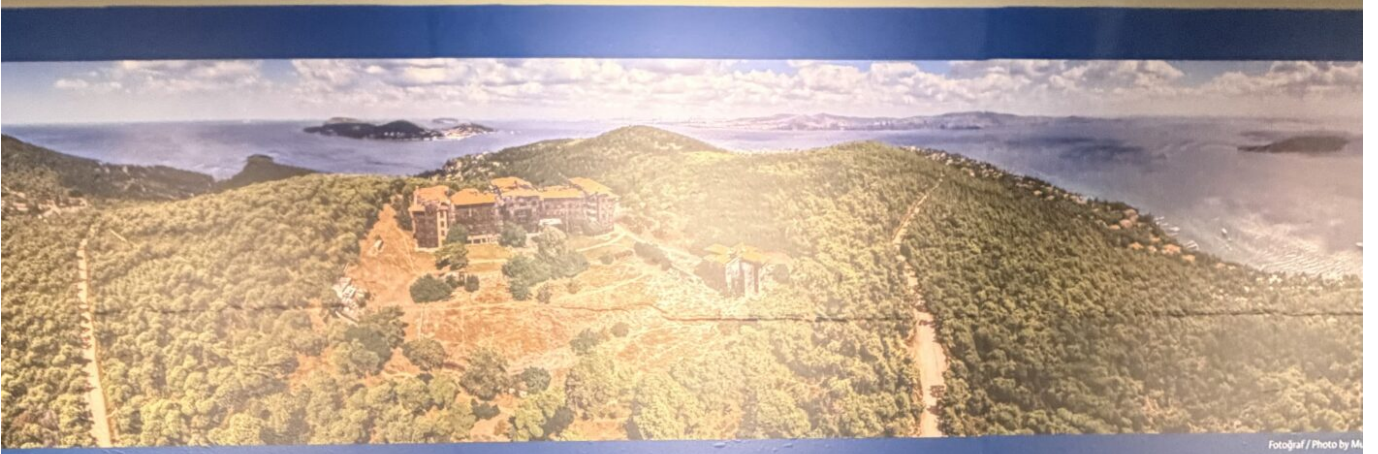

Fotoğraf / Photo by M...

Büyükada Rum Yetimhanesi, yalnızca eşsiz bir mimarlık eseri değil, köklü bir geçmişin, ortak hafızanın simgesel bir temsilcisidir. Korumaya yönelik çabalar, yapının artık sadece Rum topluluğunun, tüm Adalılar'ın ve İstanbullular'ın ve en geniş anlamda insanlığın ortak mirası olarak kabul edildiğini gösterir.

Büyükada Greek Orphanage is not merely an architectural monument; it stands as a symbolic representation of a multicultural past and a shared memory. Efforts to preserve it demonstrate that the building is now recognized not only as the heritage of a particular community, but as a cultural legacy belonging to all of Istanbul and, in a broader sense, to all humanity.

Büyükada Rum Yetimhanesi'ni Korumanın Anlamı

Büyükada Rum Yetimhanesi'nin yıkılmasına yönelik talepler üzerine, 1964 yılında Çayyirmenköy Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulu, yapının mimarı Alexander Voulgour tarafından tasarlanmış olması nedeniyle "yıkılmaması, satılması ve müzafaza edilmesine" karar vermiştir. Böylelikle yapıya, mimarının önemi üzerinden anlam yüklenmiş ve erken bir tarihte mimari miras değeri resmi olarak tanınmıştır.

Avrupa'nın en büyük, dünyanın ise ikinci en büyük ahşap yapısı kabul edilen Büyükada Rum Yetimhanesi'nin en dikkat çekici özelliği, sıra dışı ölçüleridir. Döneminde günümüze ulaşan bu ölçekte ahşap konstrüksiyonlu başka bir yapı bulunmaması, onu mimari miras içinde benzersiz kılar, nedret değeri kazandırır.

Yapı, döneminin ahşap inşaat tekniklerini ve mimari tasarım becerisini seçtiği için önemlidir. Bu yönüyle, gelecek kuşaklara geçmişin mimari tarzlarını, zanaatlarını ve tekniklerini anlama, öğrenme ve araştırma amacıyla sunan bilimsel bir kaynak olarak değerlendirilir.

Yetimhane ilk inşa edildiğinde ticari amaçlarla işletilmek üzere bir sivil yapı olarak tasarlanmıştır. Bu ölçek ve iddialı bir yapının planlanması, 19. yüzyıl sonu İstanbul'unun ve Adaların kozmopolit yapısı içinde böyle büyük girişimleri mümkün kılan sosyal ve ekonomik ortamın var olduğunu gösterir. Daha sonra yapı, yetimhane olarak kullanılmak üzere İstanbul Rum Patrikhanesi'ne bağışlanmıştır ve uzun yıllar hayır amaçlı ve sosyal hizmet doğrultusunda kullanılmıştır. Bu yönleriyle, dönemin yapım becerisini, sosyal ve ekonomik ortamını yansıtan ve benzersiz bir toplumsal tarih aktarıcısı olarak değerlendirilir.

Yapı, Hristos Tepesindeki komünüyle Ada manzarasında güçlü bir görsel etki yaratır; hem karadan hem denizden bakıldığında dikkat çeken bir odak noktasıdır. Yetimhane'nin bulunduğu bölge, yapının çevresiyle değil, kuşlar, diğer hayvanlar ve ada bitkileriyle ideal bir yaşam alanı oluşturmaya da karma miras değeri taşır.

Zaman içinde adaların ve özellikle İstanbul Rum Yetimhanesi'nin belleğinde özel bir yer edinmiş, tarih ediliği dönemi ve anlatılara konu olarak Büyükadalı'nın mitolojisini güçlendirmiştir. Ortak geçmişin, ortak hafızanın ve kültürel değerlerin bir yansıması olarak simgesel değeri vardır.

1990'lar'da yapının otel olarak dönüştürülmesine yönelik girişimlere karşılık, biriktirme, mülkiyet ve kullanım sorunlarının çözülmesi için kapsayıcı sızın mücadele boyunca katılanlar ve birleşik Yetimhanenin korunması için çaba göstermiştir. Bu çabalar Yetimhanenin toplumsal sahiplişime değeri kazandırmıştır.

Bugün Rum Yetimhanesi, yalnızca bir yapı değil, geçmişin, ortak hafızanın simgesi olarak çabalar, yapının artık sadece Rum topluluğunun değil, geniş anlamda insanlığın ortak mirası olarak kabul edildiğini gösterir.

The Significance of Safeguarding Büyükada Greek Orphanage

In response to demands for the demolition of Büyükada Greek Orphanage, the High Council for Immovable Antiquities and Monuments (CEYAK) ruled in 1964 that the building "could not be demolished and must be repaired and preserved," citing the fact that it had been designed by the architect Alexander Voulgour. Thus, significance was attributed to the structure through the importance of its architect, and its architectural heritage value was officially recognized at an early date.

The most striking feature of the Büyükada Greek Orphanage, regarded as the project's unique structure in Europe and the second largest in the world, is its extraordinary scale. The absence of any other wooden construction of comparable size surviving from its period renders it unique within the architectural heritage and makes it well-recognized value.

The building is an outstanding example demonstrating the timber construction techniques and architectural design expertise of its period. In this respect, it is also valuable as a scientific resource, offering future generations the opportunity to understand, study, and research the architectural styles, craftsmanship, and techniques of the past.

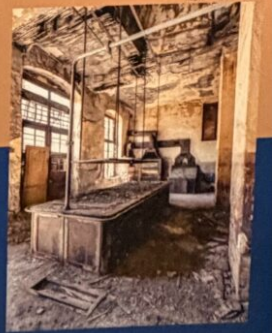
Initially, the Orphanage was designed as a civilian building intended to operate for commercial purposes. The absence of such a scale and ambition indicates that, within the nineteenth-century social fabric and economic conditions capable of supporting such large-scale projects, the building was later donated to the Patriarchate to serve as a shelter for many poor children and social support. In these respects, it reflects the lifestyle as well as the economic system of its time, and stands as an important historical resource.

Located on Hırsız Hill, the building creates a powerful visual presence within the island's landscape and stands out as a focal point when viewed both from land and from the sea. The area in which the Orphanage is located represents a value of architectural heritage, and through its built environment but also as an ideal habitat for birds, other wildlife, and island's vegetation.

Over time, it has come to occupy a special place in the collective memory of the island's residents, and particularly of the Greek community of Istanbul. Even during the years when it stood abandoned, it became the subject of legends and stories, gradually becoming part of Büyükada's mythology. As a place where a shared past, collective memory and culture take tangible form, it possesses strong symbolic value.

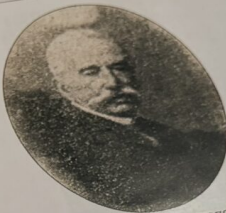
During the long struggle that began in the 1990s against the initiatives to convert the building into a hotel (which encompassing efforts to involve locals of ownership and use) — that society organizations and individuals worked persistently for the preservation and reuse of the Orphanage. These efforts endorsed the Orphanage with a strong sense of social ownership and collective responsibility.

Today, Greek Orphanage is not merely an architectural monument; it stands as a symbolic representation of a multicultural past and a shared memory. Efforts to preserve it demonstrate that the building is now recognized not only as the heritage of a particular community, but as a cultural legacy belonging to all of Istanbul and, in a broader sense, to all humanity.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ & ΧΑΡΙΚΑΕΙΑ ΑΡΑΒΑΝΟΠΟΥΛΟΥ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΕΒΑΣΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ

ΠΡΟΔΡΟΜΟΣ ΚΑΛΛΙΝΟΓΛΟΥ

